

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/133/2020
Identifikačné číslo spisu:	8111219791
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8111219791.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Z. R., bývajúcej v H., T. N. XX, 2/ N. C., bývajúceho v R. T. D. XXX, obaja zastúpení JUDr. Jánom Klímekom, advokátom v Prešove, Sládkovičova 8, 3/ Slovenskej republiky, za ktorú konajú LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, proti žalovanému Lesoochranskému zoskupeniu VLK, občianske združenie, so sídlom v Tulčíku 26, IČO: 31 303 862, zastúpenému JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou v Košiciach, Štúrova 20, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8 C 162/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. júla 2019 sp. zn. 3 Co 55/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18. júla 2019 sp. zn. 3 Co 55/2019 a rozsudok Okresného súdu Prešov z 22. novembra 2018 č. k. 8 C 162/2011 - 540 v spojení s opravným uznesením zo 4. apríla 2019 č. k. 8 C 162/2011 - 627 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 22. novembra 2018 č. k. 8 C 162/2011 - 540 v spojení s opravným uznesením zo 4. apríla 2019 č. k. 8 C 162/2011 - 627 I. určil, že do dedičstva po nebohej I. C., rod. C., nar. X. Q. XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, zomrelej XX. S. XXXX, naposledy bytom R. T. D. Č.. XXX, patria nehnuteľnosti v kat. úz. B., a to novovytvorené parcely registra C KN: parcela č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 4374 m², parcela č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 704 m², parcela č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 1 310 m² určenými Geometrickým plánom vyhotoviteľom GEOKART Prešov č. XXX/XXXX, overeného Správou katastra Sabinov 6. septembra 2005 pod číslom XXX/XX, vzniknutých odčlenením z parciel registra C KN č. XXXX/X - lesný pozemok a z parcely C KN XXXX/X - lesný pozemok, zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. B., ktoré parcely vznikli z časti pôvodných pozemno-knižných parciel m. p. č. XXX a XXX kat. úz. B.B., a to v podiele 1/2 k celku; II. určil, že žalobkyňa 3/ je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/2 k nehnuteľným veciam v k. ú.: B., a to k novovytvoreným parcelám registra „C“ KN, t. j. k parcele „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 4 374 m², k parcele „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 704 m², a k parcele „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 1 310 m² určenými Geometrickým plánom vyhotoveným GEOKART Prešov pod č.

XXX/XXXX, overeného Správou katastra Sabinov 6. septembra 2005 pod číslom XXX/XX, vzniknutých oddelením z parcely „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok a z parcely „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok, zapísaných na LV č. XXX, k. ú.: B., pričom tieto parcely vznikli z časti pôvodných pozemno-knižných parciel m. p. č. XXX a XXX, PK č. XXX, k. ú. B.; III. žalobcom 1/, 2/, 3/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania každému v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, § 123, § 124, § 126 ods. 1, 2, § 132 ods. 1, 2, § 133 ods. 1, § 134 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka a s poukazom na § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) v prvom rade skonštatoval, že v prejednávanej veci je daný naliehavý právny záujem, lebo bez tohto určenia by bolo právo žalobcov ohrozené, resp. by sa bez tohto určenia stalo ich postavenie neistým. Súd prvej inštancie ďalej považoval za nesporné, že nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. Olejníkov, parcela č. XXX o výmere 8 185 m² a parcela č. XXX o výmere 319 825 m², sú vlastnícky vedené na žalobkyňu 1/ a žalobcu 2/ v spoluvlastníckych podieloch po 1/4 a na žalobkyni 3/ v podiele 1/2, pričom z notárskej zápisnice č. N 592/2001, Nz 586/2001 zo 17. októbra 2001 bolo preukázané, že žalovaný si dal osvedčiť vlastnícke právo k novovytvoreným parcelám č. 1004/2 a č. 1006/2, evidovaných na LV č. XXX, k. ú. B. na základe geometrického plánu č. XX/XX vyhotoveného G. T. zo 14. decembra 1999, z ktorého vyplynulo, že podľa nového stavu parciel XXXX/X a XXXX/X sú tieto vlastnícky vedené v prospech žalovaného s tým, že žalovaný nadobudol do vlastníctva vydržaním okrem iného aj parcely, ktoré sú predmetom tohto konania. Podľa názoru súdu prvej inštancie, pokiaľ žalovaný odvádzal zápis vlastníckeho práva zapísaného na LV č. XXX, k. ú. B., z notárskej zápisnice - osvedčenie č. N 592/2001, Nz 586/2001 zo 17. októbra 2001, je zrejmé, že notár osvedčil, že vyhlásenie účastníkov v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka, ako aj predložené listiny, preukazujú a spĺňajú podmienky vzniku práva na zápis nehnuteľnosti v prospech žalovaného vydržaním ku dňu vydania osvedčenia (17. októbra 2001). Z uvedeného teda vyplýva, že za predpokladu nepretržitého plynutia 10-ročnej vydržacej doby v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka by žalovaný musel byť držiteľom spornej nehnuteľnosti od 17. októbra 1991, avšak žalovaný ako subjekt práva vznikol až 22. júna 1993. Preto podľa súdu prvej inštancie bolo nesporné, že z kúpnej zmluvy uzatvorenej 16. septembra 1997 medzi predávajúcim Z. Y. a kupujúcim - žalovaným vyplynulo, že predávajúci ako podielový spoluvlastník nehnuteľností v k. ú. B. zapísaných na LV č. XXX, parcela č. KN XXX/X - lesný pozemok o výmere 84 ha 9 652 m² v podiele 1/4, žalovanému odpredáva podiel 1/4, teda podiel o výmere 21 ha 2 413 m², čomu zodpovedajú priestorovo pridelené lesné porasty č. XXX, XXX a XXX za kúpnu cenu 3 200.000 Sk. Preto, ak kúpna zmluva bola uzavretá 16. septembra 1997 a ak by sa oprávnená držba odvádzala od dátumu uzavretia tejto kúpnej zmluvy, doba vydržania by uplynula až 16. septembra 2007, teda až takmer 6 rokov po spísaní notárskej zápisnice - osvedčenia č. N 592/2001, Nz 586/2001 zo 17. októbra 2001, pričom notárska zápisnica N 592/2001, Nz 586/2001 zo 17. októbra 2001 neobsahovala okolnosti odôvodňujúce začatie oprávnenej držby, trvanie a nepretržitosť tejto držby, teda ani len z formálneho hľadiska nespĺňala obligatórne náležitosti podľa § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti. Navyše zo znaleckého posudku znalca V. N. H.Y. vyplynulo, že geometrický plán vyhotovený V. G. T. č. XX/XXXX, ktorý bol podkladom k vydaniu osvedčenia, bol vyhotovený v rozpore s vykonávacími predpismi a nesprávne lokalizoval obvod pozemkov, ktoré sú predmetom konania. Naopak, geometrický plán č. XXX/XXXX vyhotovený V. Q. R.Í. bol, podľa súdu prvej inštancie, korektný a zodpovedá výsledkom šetrenia znalca. Zároveň znalec konštatoval, že geometrický plán 106/2005 je použiteľný ako technický podklad zápisu vlastníckeho práva pre žalobcov do katastra nehnuteľností. Súd mal preto za preukázané, že pôvodný geometrický plán č. XX/XX pre rozpor jeho vyhotovenia s vykonávacími predpismi a nesprávnou lokalizáciou obvodu parcely registra EKN č. XXX/X v k. ú. B. nebol spôsobilým podkladom pre vydanie osvedčenia a následne nadobudnutie vlastníckeho práva žalovaným. Ohľadne návrhu žalovaného na vylúčenie znalca V. N. H. z vykonávania znaleckej činnosti v prejednávanej veci z dôvodu jeho pomeru k veci, keďže takmer 16 rokov pred podaním predmetného znaleckého posudku ako zamestnanec Krajského úradu v Prešove vystupoval proti vyhláseniu súkromnej prírodnej rezervácie v k. ú. B. z dôvodu nesprávne vyhotoveného geometrického plánu č. XX/XX, súd prvej inštancie konštatoval, že tento návrh zamietol procesným uznesením. Ohľadne toho, že vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 2/2004 z 20. februára 2004 sa vyhlásila súkromná a prírodná rezervácia „vlčia“ na pozemkoch lesoochranského združenia Vlč, pričom v tejto súkromnej prírodnej rezervácii sú zahrnuté aj pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, súd prvej

inštancie skonštatoval, že nemôže byť na ujmu žalobcom (komukoľvek) zriadenie takejto súkromnej prírodnej rezervácie, pretože v extrémnom prípade zriadenie akejkoľvek súkromnej prírodnej rezervácie by úplne diskvalifikovalo vlastníkov pozemkov, na ktorých by bola zriadená z akejkoľvek formy výkonu vlastníckeho práva. V danom prípade nesplnením inštitútu osvedčenia formou notárskej zápisnice, vlastnícke právo žalovaného bolo získané v rozpore so zákonom, a preto nemôže požívať právnu ochranu. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom v prospech žalobcov nič nemení na skutočnosti, že súkromná rezervácia „vlčia“ ostáva naďalej vyhláškou zriadená, len vlastními v časti sporných pozemkov, ktoré sú predmetom tohto konania, budú žalobcovia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1, 2 a § 261 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom 18. júla 2019 sp. zn. 3 Co 55/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p.; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil, a preto sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Námietku žalovaného týkajúcu sa absencie návrhu žalobcov 1/ a 2/ na vstup žalobkyne 3/ do konania považoval odvolací súd za účelovú, pretože hoci aj žalobcovia 1/ a 2/ v návrhu na vstup ďalšieho subjektu na strane žalobcov, ktorý bol obsiahnutý v žalobe vo veci samej, označili Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, z obsahu ich návrhu nepochybne vyplýva žiadosť, aby do konania vstúpil ďalší účastník na strane žalobcov, ktorý je spoluvlastníkom sporných pozemkov, pričom tento subjekt so vstupom do konania súhlasil a upresnil svoje označenie. K prípadnému vylúčeniu osoby znalca V. N. H. z vykonávania znaleckej činnosti v predmetnom spore odvolací súd uviedol, že súdom prvej inštancie ustanovený znalec sa vierohodne vyjadril ku všetkým otázkam uloženým mu zo strany súdu prvej inštancie pre vypracovanie znaleckého posudku, odôvodnenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám logického myslenia a znalec jednoznačne erudovane vychádzal zo skutkových okolností danej veci, preto sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý uznesením z 23. októbra 2018 zamietol návrh žalovaného na vylúčenie znalca, lebo žalovaný neosvedčil dôvody pre jeho vylúčenie, naviac žalovaný nepredložil k tvrdeniam znalca žiadne také procesne relevantné dôkazné prostriedky, ktoré by jednoznačne odborné závery znalca spochybnili. Zároveň odvolací súd ohľadne namietanej nevykonateľnosti rozhodnutia konštatoval, že žalobcovia 1/ a 2/ sa pôvodnou žalobou domáhali určenia vlastníckeho práva k sporným pozemkom pre každého zo žalobcov 1/ a 2/ v podiele po 1/4 k celku, a preto je zrejmé, že si uplatňovali určenie vlastníckeho práva v rozsahu 1/2, a keď navrhli zmenu žalobného petitu týkajúceho sa ich pôvodného žalobného nároku, a to tak, že namiesto určenia vlastníckeho práva k sporným pozemkom žiadali určenie, že sporné pozemky patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi, a preto, hoci aj keď nešpecifikovali veľkosť spoluvlastníckeho podielu k sporným pozemkom, ktoré majú patriť do dedičstva, z pôvodného znenia žalobného návrhu je zrejmé, že žiadali určenie vlastníctva v podiele 1/2 k celku. Podľa názoru odvolacieho súdu je taktiež zrejmé, že dôvodom vyhovenia žaloby bol právny záver súdu prvej inštancie, že žalobcovia preukázali vlastnícke právo k sporným pozemkom a žalovanému vydané osvedčenie o vyhlásení vlastníckeho práva vydržaním k sporným pozemkom nemohlo platne založiť vlastnícky právny vzťah. Ako ďalej odvolací súd uviedol, žalobcovia v konaní k sporným pozemkom nepochybne preukázali nadobúdací vlastnícky titul a pokiaľ žalovaný preukazoval nadobúdací titul predložením notárskej zápisnice o osvedčení vyhlásenia o vydržaní, táto listina osvedčovala iba pravdivosť toho, že ju spísal notár N. N. I. a že štatutárny zástupca žalovaného V. N. W. urobil pred notárom vyhlásenie o nadobudnutí vlastníctva vydržaním. Táto listina však neosvedčovala existenciu podmienok vydržania, najmä podmienku oprávnenej držby (len vyhlásenie o týchto podmienkach). Preto predloženie tejto listiny, ktorú nemožno považovať za nadobúdací titul vlastníckeho práva, nemôže mať za následok prechod dôkazného bremena na žalobcov, t. j. ich povinnosť preukazovať neexistenciu oprávnenej držby. Dôkazné bremeno ohľadne preukázania pravdivosti obsahu uvedenej listiny zostalo na žalovanom, ktorý z nej mal vyvodzovať pre seba priaznivé právne dôsledky a pokiaľ nadobudol vlastnícke právo k sporným pozemkom vydržaním, bolo jeho povinnosťou preukázať, že existujú zákonom stanovené podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva, t. j. oprávnenú (dobromyseľnú) držbu, trvajúcu po stanovenú dobu a spôsobilý predmet vydržania. Žalovaný však, podľa názoru odvolacieho súdu, zákonom stanovené podmienky pre

vydržanie nepreukázal. Záverom odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie uviedol, že zriadenie súkromnej prírodnej rezervácie nemôže byť na ujmu skutočnému vlastníkovi pozemkov, pretože prijatie právnej argumentácie žalovaného, podľa ktorej súd nie je oprávnený určiť vlastnícke právo žalobcom, keďže sporné pozemky sú súčasťou súkromnej prírodnej rezervácie vyhlásenej vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Prešove z 20. februára 2004 č. 2/2004, ktorú musí súd rešpektovať, by viedlo k absurdným záverom, v zmysle ktorých by zriadenie súkromnej prírodnej rezervácie znamenalo povýšenie tohto zriadenia nad ochranu vlastníckeho práva. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 C.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Ako dovolateľ uviedol, uznesenie súdu prvej inštancie z 23. januára 2012 č. k . 8 C 162/2011 - 60, ktorým bola žalobkyňa 3/ pripustená ako subjekt sporu na strane žalobcov, bolo nesprávne, pretože podaním žalobcov 1/ a 2/ bol jednoznačne, zrozumiteľne a jasne navrhnutý subjekt - Lesy Slovenskej republiky, š. p., a preto sa nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že ich podanie je možné posudzovať podľa obsahu a pripustiť vstup žalobkyne 3/ do konania na strane žalobcov. Dovolateľ bol zároveň toho názoru, že zákonným postupom a v zákonných lehotách oznámil skutočnosti zakladajúce vylúčenie znalca V. H. z vykonávania znaleckej činnosti v spore a z ním predložených listín je nesporné, že nenamietal nešpecifickú činnosť znalca v iných veciach, ani samotnú skutočnosť, že bol zamestnancom Krajského úradu v Prešove, ale skutočnosť, že v sa zaoberal tou istou vecou, ktorá bola predmetom znaleckého dokazovania. Ako dovolateľ ďalej uviedol, opravným uznesením súdu prvej inštancie zo 4. apríla 2019 č. k. 8 C 162/2011 - 627 bol okrem iného zmenený výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie tak, že do dedičstva po nebohej I. C. patria nehnuteľnosti v tomto výroku uvedené „a to v podiele 1/2 k celku“, pričom podľa dovolateľa na uvedený postup neboli zákonné dôvody, pretože výrok I. (v písomnom vyhotovení rozsudku súdu prvej inštancie pred vydaním opravného uznesenia) bol v rovnakom znení vyhlásený aj na pojednávaní 22. novembra 2018 a takto vyhlásený výrok zodpovedal tomu, čo si žalobcovia v konaní uplatňovali. Preto, pokiaľ odvolací súd uznesením z 28. marca 2019 sp. zn. 3 Co 41/2019 uložil súdu prvej inštancie vydať opravné uznesenie, samotné vydanie opravného uznesenia a akceptovanie tohto postupu odvolacím súdom, podľa názoru dovolateľa, je zmätočným konaním odvolacieho súdu. Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom videl dovolateľ v odklone od rozhodnutí sp. zn. 1 Obo 32/2010, 2 Cdo 87/98, 3 Cdo 309/2008 a 3 Cdo 193/2009, a to v otázke nemožnosti odklonenia sa od návrhu na pristúpenia jednoznačne identifikovanej právnickej osoby a nemožnosti pripustenia vstupu do konania iného subjektu - štátu, aj keď zastúpeného tou istou právnickou osobou, pretože identifikácia toho, koho vstup do konania sa má pripustiť, je vo výlučnej dispozícii účastníka konania, ktorý takéto pripustenie navrhuje. Zároveň dovolateľ namietal aj nesprávne právne posúdenie doteraz nevyriešenej otázky dovolacím súdom ohľadne toho, že rozhodnutie súdu v občianskoprávnom konaní, ktoré sa svojím obsahom, či dôsledkami, dostáva do rozporu s obsahom všeobecne záväzného právneho predpisu, je nezákonné a vyslovil záver, že súd nemôže svojím rozhodnutím meniť obsah všeobecne záväzného právneho predpisu. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ vo svojich vyjadreniach k dovolaniu stotožnili s postupmi a závermi súdov nižších inštancií a uviedli, že zo žaloby žalobcov 1/ a 2/ nepochybne vyplýva, že napriek tomu, že žalobcovia 1/ a 2/ uviedli, že navrhujú, aby do konania vstúpili LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, je zrejmé, že dôvodom ich vstupu do konania malo byť zastupovanie Slovenskej republiky v spore, v ktorom si spoločne so žalobcami 1/ a 2/ budú uplatňovať ich spoločný nárok voči žalovanému, pričom všetky veci a majetkové práva v správe štátneho podniku sú vo vlastníctve štátu a LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, v spore nikdy nevystupovali samostatne ako strana konania, ale od počiatku vystupovali ako zástupca štátu. Ako ďalej žalobcovia uviedli, žalovaný vzniesol námietku zaujatosti takmer rok po pribratí V.. H. do konania a až po tom, ako mu bol doručený znalecký posudok,

avšak už k žalobe bolo priložené rozhodnutie Pozemkového úradu Prešov, z ktorého vyplýva podieľanie sa V. H. na vypracovaní predmetného rozhodnutia, preto je nepochybné, že žalovaný mal o dôvode vylúčenia vedomosť od momentu doručenia uznesenia súdu prvej inštancie o ustanovení V. H. za znalca a taktiež neboli žalovaným voči predmetnému znaleckému posudku vznesené relevantné námietky, ani navrhnuté iné dôkazy či kontrolný znalecký posudok. Žalobcovia považovali neuvedenie spoluvlastníckeho podielu vo výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie za zrejmu nesprávnosť, ktorá podlieha zákonnej možnosti vydania opravného uznesenia, a preto podľa ich názoru postup odvolacieho súdu, ktorým nariadil súdu vydanie opravného uznesenia, ani vydanie predmetného opravného uznesenia, nebol v rozpore so zákonom. Záverom žalobcovia považovali za správne právne posúdenie súdmi nižších inštancií, pokiaľ dospeli k záveru, že zriadenie súkromnej prírodnej rezervácie nemôže byť na ujmu skutočnému vlastníkovi pozemkov a že nemôže byť povýšené nad ochranu vlastníckeho práva, pretože vyhlásenie rezervácie nižším právnym aktom nemôže zmeniť zákonné vlastnícke vzťahy a nesmie byť rovnako v rozpore s Ústavou SR. V tejto súvislosti dodali, že rezervácia bola vyhlásená na základe požiadavky žalovaného a pokiaľ sa týka rozsahu územia, tak Krajský úrad Prešov vychádzal zo stavu zápisu v katastri nehnuteľností v čase vydania rozhodnutia. Z týchto dôvodov navrhli dovolanie žalovaného zamietnuť, prípadne odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je (čiastočne) dôvodné.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaný vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietal, že v písomnom vyhotovení výroku rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s jeho opravným uznesením zo 4. apríla 2019 č. k. 8 C 162/2011 - 627 bol na rozdiel od zápisnice o verejnom vyhlásení tohto rozsudku z 22. novembra 2018, okrem iného zmenený, resp. doplnený výrok I. tohto rozsudku tak, že do dedičstva po nebohej I. C. patria nehnuteľnosti v tomto výroku uvedené „a to v podiele 1/2 k celku“, pričom vyhlásený výrok zodpovedal tomu, čo si žalobcovia v konaní uplatňovali.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 212 ods. 1 C.s.p. rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej. Podľa § 212 ods. 2 prvá veta C.s.p. rozsudkom rozhoduje o celej prejednávanej veci.

16. Podľa § 216 ods. 1 C.s.p. súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (§ 216 ods. 2 C.s.p.).

17. V súlade s autonómiou súkromnoprávných vzťahov súdy neposkytujú ochranu právneho vzťahu ani nároku na plnenie, o ochranu ktorého žalobca nežiadal. Súd sa teda v sporovom konaní nebude vecne zaoberať iným právnym vzťahom, iným právom, ani iným plnením (čo do druhu alebo výšky), než aké je uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie či právo, ako je žiadané v petite. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie 22. novembra 2018 vo veci verejne vyhlásil rozsudok, ktorým I. určil, že do dedičstva po nebohej I. C., rod. C., nar. X. Q. XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, zomrelej XX. S. XXXX, naposledy bytom R. T. D.R. Č.. XXX, patria nehnuteľnosti v kat. úz. B., a to novovytvorené parcely registra C KN: parcela č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 4 374 m², parcela č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 704 m², parcela č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 1 310 m² určenými Geometrickým plánom vyhotoviteľom GEOKART Prešov č. XXX/XXXX, overeného Správou katastra Sabinov 6. septembra 2005 pod číslom XXX/XX, vzniknutých odčlenením z parciel registra C KN č. XXXX/X - lesný pozemok a z parcely C KN XXXX/X - lesný pozemok, zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. B., ktoré parcely vznikli z časti pôvodných pozemno-knižných parciel m. p. č. XXX a XXX kat. úz. B., II. určil, že žalobkyňa 3/ je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/2 k nehnuteľným veciam v k. ú.: Olejníkov, a to k novovytvoreným parcelám registra „C“ KN, t. j. k parcele „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 4 374 m², k parcele „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok o

výmere 704 m², a k parcele „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 1 310 m² určenými Geometrickým plánom vyhotoveným GEOKART Prešov pod č. XXX/XXXX, overeného Správou katastra Sabinov 6. septembra 2005 pod číslom XXX/XX, vzniknutých oddelením z parcely „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok a z parcely „C“ KN č. XXXX/X - lesný pozemok, zapísaných na LV č. XXX, k. ú.: B., pričom tieto parcely vznikli z časti pôvodných pozemno-knižných parciel m. p. č. XXX a XXX, PK č. XXX, k. ú. B.; III. a priznal žalobcom 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania voči žalovanému každému v rozsahu 100 %. Takto vyhlásený výrok rozsudku súdu prvej inštancie uvedený v zápisnici o verejnom vyhlásení rozsudku (č. l. 539 spisu) ako aj výrok v písomnom vyhotovení tohto rozsudku (č. l. 540 spisu) korešpondovali s tým, čoho sa žalobcovia 1/, 2/ a 3/ žalobou podanou na súde 13. júla 2011 v znení uznesení súdu prvej inštancie zo 4. októbra 2012 č. k. 8 C 162/2011 - 105 a zo 4. júna 2014 č. k. 8 C 162/2011 - 259, ktorými súd prvej inštancie pripustil zmenu žalobného petitu, voči žalovanému domáhali. Následne súd prvej inštancie na základe uznesenia odvolacieho súdu z 28. marca 2019 sp. zn. 3 Co 41/2019, ktorým nariadil súdu prvej inštancie opravu písomného vyhotovenia rozsudku, opravným uznesením zo 4. apríla 2019 č. k. 8 C 162/2011 - 627 (okrem iného) doplnil koniec výroku I. svojho rozsudku o vymedzenie spoluvlastníckeho podielu slovným spojením „a to v podiele 1/2 k celku“.

18. Podľa § 224 C.s.p. súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby súdne rozhodnutie bolo určité, jasné a formálne bezchybné. V prípade, že nesplňa tieto náležitosti, pripúšťa sa možnosť jeho opravy za stanovených podmienok tak, aby bola zachovaná zásada viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom (§ 219 ods. 4 C.s.p.). V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že súdne rozhodnutie možno opraviť postupom podľa § 224 C.s.p. len v presne stanovených prípadoch, ak ide o chyby v písaní, počítaní a ďalej ak ide o také chyby, ktoré sú ako zrejme nesprávnosti podobného pôvodu ako chyby v písaní a počítaní, t. j. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním duševnej či mechanickej činnosti osoby, ktorá rozhodnutie vyhlasovala alebo vyhotovovala, a ktoré sú každému zrejmé. Po oboznámení sa s obsahom spisu dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanom prípade nešlo o žiadny z prípadov, na ktoré pamätá ustanovenie § 224 C.s.p. a zdôrazňuje, že materiálna vykonateľnosť súdneho rozhodnutia pramení z perfektnosti žaloby (vrátane petitu); odstránenie väd žaloby, ktoré by sa mohli premietnuť do súdneho rozhodnutia možno zhojiť v kontexte úkonov súdu a aktívnej účasti žalobcu podľa § 129 C.s.p. pri oprave, či doplnení neúplných alebo nezrozumiteľných podaní v priebehu súdneho konania. Naproti tomu tzv. vecné nedostatky a nesprávnosti žaloby nie sú dôvodom na opravu súdnych rozhodnutí. Inštitút opravného uznesenia má odstraňovať zjavné nedostatky, ktorých sa dopustil v rozhodnutí súd, nie strana sporu v podanej žalobe. V pozitívnom vymedzení je postup podľa § 224 C.s.p. použiteľný len na prípady odstraňovania zjavných nedostatkov súdu. Nemožno ním napravovať chyby, ktoré zapríčinil žalobca, napr. pri zistení, že vydané rozhodnutie podľa žalobného petitu, podľa ktorého súd prvej inštancie pri určení (spolu)vlastníckeho práva, resp. určení, že do dedičstva po nebohej I. C. patria vo výroku špecifikované nehnuteľnosti, rozhodol pri nevymedzenom spoluvlastníckom podiele, nie je inak spôsobilé byť podkladom pre zmenu zápisov v katastri nehnuteľnosti. Vo vzťahu k dotknutému rozsudku súdu prvej inštancie nejde o chyby v písaní alebo v počítaní, resp. iné zrejme nesprávnosti, ako uviedol odvolací súd v uznesení z 28. marca 2019 sp. zn. 3 Co 41/2019, ktorým nariadil súdu prvej inštancie opravu písomného vyhotovenia rozsudku, pretože každá iná konkretizácia (upresnenie), resp. doplnenie rozsahu spoluvlastníckeho podielu v zmysle nariadenej opravy vyhláseného rozsudku by predstavovala vecnú zmenu, ktorá vylučuje postup podľa § 224 C.s.p. (viď 3 M Cdo 21/2008, II. ÚS 576/2013).

19. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f/ C.s.p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a s poukazom na vadu konania posudzovanú dovolacím súdom zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie spolu so súvisiacim opravným uznesením (§ 449 ods. 2 C.s.p.), a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením sa najvyšší súd

nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.